

Mən uşaqlığımdan, özümü qanandan Atamın içində, ruhunda həmişə bir Qarabağ ağrısı, Təbriz həsrəti duymuşam. Biz o bölgədən olmasaq da, mən zaman keçdikcə Atamın Bütöv Azərbaycan nisgəlinin daha dərinləşdiyini hiss etməkdəydim. Atam artıq 40 ildir ki, Naxçıvan MR Kənd Təsərrüfatı Nazirliyində çalışır və işi ilə bağlı respublikanın müxtəlif bölgələrinə səfərlər edir. Bir dəfə Ordubada planlaşdırılan səfərin birində atamdan xahiş etdim ki, mənə də özü ilə aparsın. Naxçıvanda Aza kəndində bir körpü var - Aza körpüsü. O körpüyə yaxınlaşanda Atam sürücüyə dedi ki: Ənvər, zəhmət olmasa, burada maşını saxla, bir o körpünü ziyarət edək, çayda üzümüzü yuyaq. Aza körpüsünün yaxınlığında Ənvər əmi maşını saxladı: "Buyurun, Əfəndim!", - dedi. Ənvər əmi atama həmişə xüsusi bir ehtiramla soyadı ilə xitab edir, "Əfəndim" deyirdi. Həmin günü, həminki səhnəni xatırlayanda həmişə kövrəlirəm. Atam Aza körpüsünə baxdı, üzünü mənə tutdu: "Ay nənəm, dedi, bura gələndə elə bilirəm Xudafərin. Xudafərin çox müqəddəs körpüdür, o həm Qarabağın, həm də Təbrizin yoludur... Xudafərin - "Xudaya Afərin!" - "Allaha mərhəbə!" deməkdir. Xudafərin sadəcə körpü, tarixi abidə deyil, Arazın ikiyə ayırdığı xalqı birləşdirən mənəvi teldir... Əsrlər boyu sinəsinə çalın-çarpaz dağ çəkilməmiş Vətənin Araz boyda yarasına məlhəm olan, tarixin min bir tufanına şahidlik edən Xudafərinin indi boğazından Qarabağ adlı bir yük də asılıb... Gün gələcək, Qarabağ azad olacaq, o taylı, bu taylı Azərbaycan birləşəcək, o günü mən görməsəm də, siz görəcəksiniz," - dedi. Atam bahar buludu kimi dolmuşdu, üzünü Aza sarı çevirib, heç vaxt unutmayacağım bu misraları söylədi:

*Ey Xan Araz, torpaq oyan, daş yuyan,
Dərd mənimdir, mənəm onu daşıyan,
Qəlb yaramın qaysağını qasıyan,
Bir arzum var, ömrüm boyu bütöv yük...
Vahid Vətən, Vahid Birlik, Bütövlük!*

*Ey Xan Araz, quzey, güney üzün var,
Biri gülər, biri ağlar gözüm var,
Gələcəyə inanıram, dözüüm var,
Qılınc kimi kəssən də sən aranı...
Qardaş görür qardaşında yaranı...*

Atam hələ 31 il əvvəl, 31 dekabr 1989-cu ildə Azərbaycanla İran arasında sərhədlərin dağıdılmasında, Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə İranın Azərbaycan

Zəfərin mübarək, Atam Balası!!!

sərhədində tikanlı məfillərin sökülməsində böyük fədakarlıq göstərən gənc aydınların öndə gedəni olub... Elə buna görə də Xudafərinin iki yüz illik bütövlük həsrəti, otuz illik Qarabağ ağrısı ilə birləşib Atamın çiyinlərinə yük, ürəyinə ağrı olmuşdu. Atam nə vaxtsa bir gün Haqqın, ədalətin mütləq zəfər çalacağına böyük ürəklə inanırdı... Və bu gün onun müqəddəs arzusunu çin oldu, igid oğullar bir yumruq kimi birləşib Xudafərinə azad etdilər, Qarabağa - Təbrizə yol açdılar...

Həyatın işinə baxın ki,

Xudafərinin azad edilməsində böyük şücaət göstərən, o müqəddəs körpüyə üçrəngli bayrağımızı sancan da Atamın doğması, canı, qanı - Sayad əmisinin hər qeyrətli, igid Azər balası olur...

Qazi Mustafa Kamal Atatürk deyirdi ki, Ordu o zaman müzəffər və qalib ordu olur ki, xalqı bir yumruğa çevirib ordu kimi birləşdirə bilsin, xalq orduya çevrilsin.

Hələ 1989-cu ilin bugünkü günü Atam və onun kimi gənc aydınlar birləşib, əllə-

rinin qanı ilə Araz boyu tikanlı məfilləri söküb bu günkü tarixi - 31 dekabrı təqvimə Dünya Azərbaycanlıların Həmrəylik günü kimi yazmışdılarsa, Atamın Azər balası - qəhrəman qardaşım Azər və Gənc Azərlər bir yumruq olub, dəmir yumruğa çevrilib bu gün yenilənəsi olan təqvimin bütün tarixlərini kökündən dəyişdilər, bütün təqvimimizin mahiyyətini, məğzini, ruhunu təzələdilər...

Azər... Atamın qürur yeri... İtkisinə Doğma balası kimi sarsıldı, cəsarətinə göz yaşları içində sevindiği İgid Oğul...

Mənim Qəhrəman Qardaşım...

Yurdumun hər qeyrətli Tarix yazan Mərd Oğlu...

Köksü Vətən boyda, Bayraq sevdalı, Azadlıq Fədaisi...

***

Yusifli Azər Nazim oğlu... 28 mart 1994-cü il Ağstafa rayonu Böyük Kəsik kəndində ziyalı ailəsində anadan olmuşdur. 2000-ci ildə Böyük Kəsik kənd orta məktəbinin birinci sinfinə gedən Azərin ibtidai sinif müəllimi anası Yeganə xanım olmuşdur.

Yeganə xanımın həm Ana, həm Müəllim kimi əməyi göz önündədir. Bu həyatda Ana olmaq ən çətin peşədir, çünki şəxsiyyət yetişdirirsen.

Yeganə xanımın Azər kimi milli məfkurəyə sahib, əqidəli, dönməz, cəsur və sağlam təfəkkürlü övlad yetirməsi onun peşəsinin öhdəsindən necə şəərəflə gəldiyinin göstəricisidir. Azər körpə yaşlarından elə vətənpərvər ruhda tərbiyə olunmuşdu ki, ta uşaqlıqdan hərbiçi olmaq arzusuyla böyüyürdü. 2012-ci ilin aprelində hərbi xidmətə yollanmış, Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar xidmətinin 11-ci böliyündə kiçik çavuş rütbəsində xidmət etmişdir. Hərbi xidmətini bitirdikdən sonra sənədlərini işləmək üçün sərhəd qoşunlarına təqdim edir və işə qəbul olunur. Sərhəd xidmətində fəaliyyətə Cəlilabad rayon Göytəpə sərhəd dəstəsinin 2003 Nəli hərbi hissəsində başlamış, dəfələrlə xidmətlərinə görə hərbi hissənin komandiri tərəfindən, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi general -

polkovnik Elçin Quliyev tərəfindən fəxri fərmanlar və medallarla mükafatlandırılmışdır. Hərbi döyüş hazırlığında, idman hazırlığında xüsusilə fərqləndiyinə görə Azəri Mərdəkanda yerləşən sərhəd qoşunlarına məxsus "xüsusi təyinatlı" dəstəyə göndərmişlər.

Orada keçirilən döyüş təlimlərinə

və taktiki, texniki fəaliyyətlərinə görə Azər xüsusilə fərqlənirmiş. Tovuz döyüşləri zamanı "xüsusi təyinatlı" dəstədə kəşfiyyatçı kimi fəaliyyətə başlamış, dəfələrlə kəşfiyyatçı kimi düşmən arxasınca 20-30 km məsafələrdə çətin və keçilməz ərazilərə keçmişlər. Vətən müharibəsi başlayanda Sərhəd qoşunlarına məxsus, xüsusi təlim keçmiş "xüsusi təyinatlı kəşfiyyat dəstəsi" bütün torpaqların azad olunmasında öndə getmişlər. Azər Füzuli, Cəbrayıl, Hadrut, Qubadlı, Zəngilanın azad edilməsində böyük şücaət və qəhrəmanlıq göstərmişdir. Döyüş yoldaşları danışır ki, Azərin qəhrəmanlıqlarını saymaq - sadalamaqla bitməz, döyüşlərin birində o, düşmənin 30 canlı qüvvəsini və 4 zirehli texnikasını məhv edib. "O qədər cəsur və mərd idi ki, başından mərmə yağa-yağa, heç nədən qorxmadan odun - alovun içində atılırdı Azər" - deyirlər...

Son döyüşdə ermənilərlə qeyri-bərabər qüvvə ilə döyüşürlər. Kiçik bir kəşfiyyat dəstəsi ermənilərin 37 nəfər əsgər və zabiti əsir götürür, 42 nəfərini isə öldürürlər. Həmin döyüşdə Azər son nəfəsinə qədər qəhrəmanlıqla vuruşur və şəhadətə yüksəlir...

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsində xüsusi xidmətlərinə və işğal olunmuş ərazilərin azad olunması zamanı düşmənin məhv edilməsi üzrə qarşıya qoyulmuş döyüş tapşırığını yerinə yetirən zaman göstərdiyi qəhrəmanlıq nümunəsinə görə, həmçinin hərbi qulluq vəzifəsini yerinə yetirən zaman igidliyin və mərdliyin nümayiş etdirilməsinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 9 dekabr 2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Azər Nazim oğlu Yusifliyə ölümündən sonra "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" adı verilmiş, həmçinin cənab prezidentin 15 dekabr 2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən ən ali dərəcəli "Vətən

üçrunda" medalı ilə təltif edilmişdir. Təkcə varlığıyla deyil, yoxluğuyla qalib olanlar Böyük İnsanlardır...

Qalibiyyətin qutlu, Zəfərin mübarək olsun, Atam balası!

Mən Azəri dünyaya gətirən, Azərin həmişə "Anacan" deyər sevib əzizlədiyini Nur üzlü Yeganə Anamızın qarşısında baş əyirəm, Azəri bu ürəkdə, bu təfəkkürdə cəsur, mərd, yenilməz bir igid kimi yetişdirən Nazim əmimin əllərindən öpürəm, uca Allahdan onlara səbir diləyirəm.

Sən bizim qürur yerimizsən, Azər!

Dağ kimi vüqarın, dağ kimi özəmətin,

varlığının böyüklüyü qədər də gedişin ağır bir dağ oldu...

Sən təkcə Nazim əminin evindən yox, böyük bir əldən getdin... Sən bizim hamımızın könlümüzü özünə söküb apardın, mənim Atamın ürəyinin içindən köç eylədin, Azər! Sən Atamın Qarabağ nisgəlinə məlhəm olduğun qədər elə Qarabağ boyda da yara da açdın Atamın ürəyində... Sənin şəhidlik zirvəsinə ucaldığın bu iki ay ərzində Atamın sözü, söhbəti, dilinin əzbəri Sən oldun, Azər!

Bu dünyada

bütün ağrılara məlhəm tapmaq olur, lap Allah kəsmiş, diş ağrısına da... Amma indi Atamın "Həyatı ağrıyır..." Adamın "həyatı ağrıyanda" heç bir məlhəmlə ovutmaq olmur sızıltısını, Azər... Atamla hər gün Səndən danışırım... Bəzən sözsüz, səssiz, səmirsiz... Atamın susqunluğun altında dayanan sözləri də, nə demək

istədiklərini də ürəyimlə, ruhumla duyuram, eşidirəm, hiss edirəm... Sən Atamın Xudafərin yarasını sağaltmış, Araz boyda da həsrətə döndürən Atamın ürəyində, Azər...

Atamın maraqlı bir xasiyyəti var -təzə ildə, Novruzda, hər kəndə gedəndə qohumda, əqrəbada, qonum-qonşuda nə qədər ki, körpə uşaqlar var, hamısına ayrıca pay alıb aparar. Bir dəfə öz içimdə düşündüm ki, görəsən bu indiki cavanların içində Atam ürəkdə qohuma, əqrəbaya, böyüyünə, kiçiyinə, hərəyə ayrıca can yandıran bir oğul varmı?!

Tapdım o İgidi... Atam ürəkdə, Atam qəlbə, Atam fədakarlıqda, Atam kimi istiqanlı o Oğulu tapdım...

Kəndimizdəki körpə balaların gözlərindəki kədərdə tapdım o Oğulu... Körpə fidanların "Azər əmi" deyən dillərində, yumruqları boyda bapbalaca ürəklərində

ki Azər əmiyə ünvanlanan böyük sevgidə tapdım o Oğulu...

Sən demə, Azər əmiləri hər bayrama, hər məzuniyyətə kəndə gedəndə qohum, əqrəbadakı, qonşudakı bütün körpələrə şirinlik alar, hamısının cibinə xərclik qoyarmış... Azər əmi hər ilin bu günkü günü kəndə gəlməmiş... İndi körpə fidanlar "bayrama Azər əmi gələcək" deyər yol gözləyir... İndi o kənddə hamı yol gözləyir... izahagəlməz bir ümidlə... nəmli gözlərlə...

Azər isə çıxdığı Haqq Yolunun başında - qərar tutduğu o ucahqda Tanrı dərgahında xəfif bir təbəssümlə gülüm-səyir... Xocalıda qanına qəltan edilən körpə balaların qisasını düşməndə qoymadığı üçün ruhu şaddır Azər əminin...

Nur içində uyu, Azər! Şəhadətin qutlu, Ucalığın mübarək, Atam Balası!

Xəyalə Zərrabqızı
Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru